

หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

นางพิไลรัตน์ เกียนทัต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สถาบันนิติศาสตร์
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-359-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THAI SUBJECT HEADINGS OF CIVIL
AND COMMERCIAL LAW**

Mrs. Pilairat Thienthad

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

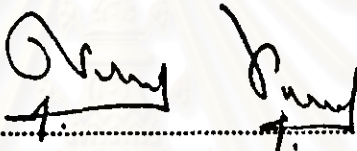
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-359-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
โดย นางพิไลรัตน์ เทียนทัต
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชลัยพร เหมะรัชตะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมพิมล กุลบุญ)

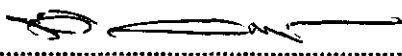
อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ชลัยพร เหมะรัชตะ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ)

กรรมการ

(อาจารย์ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์)

พิมพ์ด้วยกระดาษพิมพ์ดีดที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ

พิไลรัตน์ เทียนศักดิ์ : หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (THAI SUBJECT HEADINGS OF CIVIL AND COMMERCIAL LAW) อ. ที่ปรึกษา รศ.ชลัษฏ์พร เหมะรัชตะ, 278 หน้า.
ISBN 974-635-359-4.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของห้องสมุดกฎหมายในด้านการแบ่งประเภทของหัวเรื่องและลักษณะการใช้ศัพท์ ตลอดจนความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของนักกฎหมายในด้านการแบ่งกลุ่มหัวเรื่อง ประเภท และลักษณะการใช้ศัพท์

ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดกฎหมายส่วนใหญ่ให้หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เป็นหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียว และมีลักษณะการใช้ศัพท์อิสระมากที่สุด

สำหรับความต้องการในด้านการแบ่งกลุ่มหัวเรื่องกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของนักกฎหมายเห็นว่ากลุ่มหัวเรื่องใหญ่จำนวน 37 กลุ่ม ที่ผู้วิจัยกำหนดมีความละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ในด้านประเภทของหัวเรื่อง นักกฎหมายต้องการหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียวมากกว่าหัวเรื่องใหญ่ประกอบหัวเรื่องย่อย ส่วนในด้านลักษณะการใช้ศัพท์ นักกฎหมายต้องการศัพท์ควบคุมมากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติต *Shirley Kumthong*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Y. S. ... เหมะรัชตะ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C610420 : MAJOR LIBRARY SCIENCE AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: THAI SUBJECT HEADINGS / CIVIL AND COMMERCIAL LAW

PILAIRAT THIENHAD : THAI SUBJECT HEADINGS OF CIVIL AND COMMERCIAL LAW

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHALAIORN HEMARAJATA. 278 pp.

ISBN 974-635-359-4.

The objective of this research is to study Thai subject headings of civil and commercial law used in law libraries and the needs of the lawyers in using those headings for classifying group, type and vocabulary.

Results of the study show that the law libraries mostly use one word for the main headings, and the uncontrolled vocabularies.

For needs of classifying the group of Thai subject headings of civil and commercial law, the lawyers agree with the researcher that the 37 categories are appropriately divided. For needs of the type and vocabularies of subject headings, the lawyers mostly use one word for the main headings and the controlled vocabularies.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... บรรณารักษศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *พิไลรัตน์*.....

สาขาวิชา..... บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *วิไลรัตน์*.....

ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ชลัษฎพร เหมะรัชตะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในวิทยานิพนธ์ ตลอดจนแนะนำเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมพิมล กุลบุญ รองศาสตราจารย์อัมพร ทิจะระ และอาจารย์ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์ ผู้เป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายและนักกฎหมาย ซึ่งกรุณาตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณบรรณารักษ์ห้องสมุดกฎหมายทุกแห่ง ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลทำวิจัย ตลอดจนผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้ใกล้ชิดทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์นี้ด้วยดีตลอดมา

พิไลรัตน์ เทียนทัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐาน.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
2. ทัศนวิสัยวรรณกรรม.....	9
หัวเรื่อง.....	9
ทรัพยากรสารนิเทศทางด้านกฎหมาย.....	13
เนื้อหาของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	15
ห้องสมุดกฎหมายของหน่วยงานราชการในกรุงเทพมหานคร.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
วิธีดำเนินการวิจัยในส่วนที่ 1.....	49
วิธีดำเนินการวิจัยในส่วนที่ 2.....	52
วิธีดำเนินการวิจัยในส่วนที่ 3.....	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. การวิเคราะห์ผลการวิจัย	57
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ของห้องสมุดกฎหมาย.....	57
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ของนักกฎหมายในด้านการแบ่งกลุ่ม หัวเรื่อง ประเภทและลักษณะการใช้ศัพท์	65
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับหัวเรื่องที่นักกฎหมายเลือกเปรียบเทียบกับ ความต้องการของผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย.....	133
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	145
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	145
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	150
รายการอ้างอิง.....	152
ภาคผนวก.....	156
ภาคผนวก ก การแบ่งกลุ่มหัวเรื่องกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	157
ภาคผนวก ข แบบสอบถามนักกฎหมาย	246
ภาคผนวก ค แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย.....	263
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์บรรณารักษ์ห้องสมุดกฎหมาย.....	275
ประวัติผู้เขียน	278

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของนักกฎหมาย.....	53
2. ประเภทของหัวเรื่อง จำแนกตามห้องสมุดกฎหมาย.....	60
3. หัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียว จำแนกตามห้องสมุดกฎหมาย.....	62
4. ลักษณะการใช้ศัพท์ จำแนกตามห้องสมุดกฎหมาย.....	64
5. ความต้องการเกี่ยวกับกลุ่มหัวเรื่องกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	65
6. นักกฎหมายที่ไม่เห็นด้วยกับการแบ่งเนื้อหากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามกลุ่มหัวเรื่องใหญ่.....	66
7. ความต้องการเกี่ยวกับประเภทหัวเรื่อง.....	70
8. ความต้องการเกี่ยวกับประเภทของหัวเรื่องที่เสนอแนะ.....	72
9. ความต้องการเกี่ยวกับประเภทของหัวเรื่อง จำแนกตามประเภทของนักกฎหมาย....	75
10. ความต้องการเกี่ยวกับประเภทของหัวเรื่องที่เสนอแนะ จำแนกตามประเภทของนักกฎหมาย.....	77
11. ความต้องการเกี่ยวกับลักษณะการใช้ศัพท์.....	78
12. ความต้องการเกี่ยวกับลักษณะการใช้ศัพท์ของหัวเรื่องที่เสนอแนะ.....	79
13. ความต้องการเกี่ยวกับลักษณะการใช้ศัพท์ จำแนกตามประเภทของนักกฎหมาย....	81
14. ความต้องการเกี่ยวกับลักษณะการใช้ศัพท์ของหัวเรื่องที่เสนอแนะ จำแนกตามประเภทของนักกฎหมาย.....	82
15. หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามประเภทของหัวเรื่อง.....	84
16. หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามลักษณะการใช้ศัพท์.....	114
17. ปัญหาเกี่ยวกับการค้นหาสารสนเทศทางกฎหมายในห้องสมุด.....	130
18. ความต้องการหัวเรื่องของผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย เกี่ยวกับประเภทของหัวเรื่อง..	135
19. ความต้องการหัวเรื่องของผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย เกี่ยวกับลักษณะการใช้ศัพท์...	141